

Sanatçı Mehmet Taşdiken

“Yatırımda yabancıların ilk tercihi Beyoğlu”

Mehmet Taşdiken, İstanbul'un özellikle de Beyoğlu'nun yakından tanıdığı bir isim. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkan Başkanışmanlığı döneminde Galata Kulesi'nin çevre düzenlemesi ve Miniatürk gibi Beyoğlu'nu ilgilendiren birçok projede katkıları olan sanatçı, Fransız Sokağı'nı da projelendirip hayata geçirdi.

Taşdiken'le çok sevdiği Beyoğlu'nu ve projelerini Fransız Sokağı Kültür Merkezi'ndeki ofisinde konuştuk.

▶ Beyoğlu'yla gönül bağınız nasıl? Ne zamandır Beyoğlu'yla iç içesiniz?

Beyoğlu'nu çok seviyorum. 1989 yılında işyerimi buraya taşıdım. Ancak burayla ilgilenmem 1970'e dayanır. Asmalımcit ekseninde o dönemin "Rezil Beyoğlu"sunu anlatan Pınar Dergisi'nde yayınlanmış "Lozan Kulüp" diye bir öykü yazmıştım.

▶ Beyoğlu hakkındaki düşünceleriniz? Son yıllarda yaşanan değişimi nasıl buluyorsunuz?

Şu anda dünyanın en gözde alanlarından biri haline geldi. İstanbul'a yatırım yapmak isteyen yabancıların ilk tercihi Beyoğlu. Çünkü Beyoğlu on yıl öncesine göre daha çok daha büyüdü, çok daha gelişti, güzelleşti, çok daha değerlen-

di. Tartışmasız Türkiye'nin ve İstanbul'un kültür merkezi oldu. Bu unvanı Beyazıt'ın elinden aldı. Mesela artık sahaf- ların daha etkin olarak bölgede yer almaları gerekiyor. Yıl- da bir kez Tepebaşı'nda yapılan Sahaf Festivali'nin de sabit bir yerde sürekli hale getirilmesinden ve içerik açısından zenginleştirilmesinden yana- yım.

▶ Beyoğlu'nda en çok ilginizi çeken yerler neresi?

Beyoğlu'nda en çok sevdiğim/beğendiğim sokak Postacılar Sokak'tır. Galatasaray'dan Tünel'e doğru giderken sol kolda kalan ve İtalyan Büyükelçiliği'ne çıkan bu sokakta eski soluk kartpostallar- daki gibi hala eski Beyoğlu kül- türünden ve insan portrelerinden izler bulabilirsiniz.

Ve tabii bir de Galata. Kule'den Bankalar Caddesi'ne kadar olan o eski Ceneviz bölge- si. Vahşi kalabalıklara açılma- ması doğru olan muhteşem bir

"slow city" potansiyeli var orada.

▶ Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan ve icraatlarıyla ilgili düşünceleriniz...

Ahmet bey çalışkan, gayretli bir başkan. Çalışmalarını başarılı buluyor ve beğeniyorum. Özellikle yapılan güzel restorasyonlar sonucu birçok eski bina yeniden hayata kazandı.

▶ Çarşamba Buluşmaları'nda Başkanımızı da konuk etmiştiniz. Kaç yıldır yürütüyorsunuz? Düzenlemekteki amacınız nedir? İlgi nasıl?

Bu toplantılarımızı her hafta Fransız Sokağı Kültür Merkezi'nde gerçekleştiriyoruz. Baş- layalı 18 yıl oldu. Kurucu baş- kanlığımı ben yürütüyorum. Ana teması kültür ve dostluk olan bir birliktelik. Çok önem- li isimler gelip konuşma yaptı. İdeolojik bir buluşma olmadı- ğı için farklı görüşten insanla- rı bir araya getiriyor.

▶ Çok fazla üvvana sahipsiniz? Sanatçı; iş adamı, reklamcı, yapımcı, yönetmen, yazar, şair. Ayrıca hayata geçirdiğiniz ve devam ettirdiğiniz birçok projeniz var. Bu kadar yükün üstesinden nasıl geliyorsunuz?

Aslında para kazanmak için reklamcılık yapıyordum. Bir süre televizyon dizileri yaptım. Sonradan hobilerimi gerçekleştirilmeye karar verdim. Yaşamdan, paraya ve varlığa dayalı beklentilerim yok. Varlıklım değilim. Kirada oturuyorum. Şu an çalıştığım projelerin çoğu da amacı para olma- yan hobiler. Bir taraftan yaz- mayı da sürdürüyorum.

▶ Memleketiniz Konya Beyşehir yakınındaki Hüyük'e bağlı Çavuş Kasabası. Buraya olan vefa borcunuzu "Sonsuz Şükran Köyü"yle ödediğinize inanıyor musunuz? Bu projeye hemşehrilerinizin ilgisi nasıl?

Bu proje de ekonomisi olma- yan bir proje. Cami yaptırmak okul yaptırmak gibi bir şey. Ödenmesi gerektiğini düşün- düğüm bir vefa borcu için bir "görev" projesi. Türkiye'nin her tarafında uygulanabilecek bir projeyi doğduğum köye uyguladım. Burada Anadolu kül- türünü, birikimini esas alarak, evrenseli arayan resim hey- kel, seramik, müzik, sinema ve edebiyat atölyeleri kurduk. Bir sayfiye, tatil köyü değil. İçinde sanat çalışan ve köylülerle ya- şamın paylaşıldığı, komşuluk edildiği, bütün sanatçıların ev sahibi olduğu "hakiki" bir yer. Köylüler de büyük ilgi gösterip destek veriyorlar.

▶ Bu projenin tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak yürütüldüğünü belirtiyorsunuz. Proje destek veren sanatçıları kimler? Oraya yerleşen oldu mu?

Çok fazla destek veren arkada- şımız var. Çok bilinen isimler- den Halil Ergün, Cemil İpek-

18 yıldır süren Çarşamba Buluşmaları'nda Başkan Demircan'da konuk oldu.

“Çarşamba Buluşmaları'nı Fransız Sokağı Kültür Merkezi'nde gerçekleştiriyoruz. Başlayalı 18 yıl oldu. Kurucu başkanlığını ben yürütüyorum.”

çi, Prof. Dr. Nilüfer Narlı, Ahmet Sever, Orhan Oğuz, Nilüfer Açıkalm, Reis Çelik, Yüksel Aksu, Tamer Yiğit, Bulut Aras, Prof. Dr. Devrim Erbil ve daha pek çok sinemacı, ressam, heykeltıraş olmak üzere 156 sanatçı kültür insanı var. Köye yerleşim başladı. Halen 21 hanede hayat kuruldu. Bu bir sanat köyü. Selçuklu sivil mimarisi esas alınarak bir kooperatif modeliyle kerpiç evler inşa ediyoruz. Ev sahibi olmak için profesyonel olarak sanat ve kültürden geçimini sağlamak şartı var.

► **Türkiye'nin ilk temalı sokak projesi olan İstanbul Fransız Sokağı projesini tasarlayıp hayata geçirdiniz. Fransız Sokağı'nı da Beyoğlu'na olan vefa borcunuzu ödemek için kurduğunuz söyleyebilir miyiz?**

Evet söyleyebiliriz. Zira bura-

sı bir rant projesi değil. Çünkü “barlar sokağı” olarak projelendirilmedi. Bu sokakta daha önce benim bir tane binam vardı. Halen de öyle. Buradan mülk satın almadım. Hatta bana ait olmayan tüm binaların cephelelerini, statiklerini de kendi bütçemle yaptırıldı. Hiç kimmeden, ne Türkiye'den ne de Fransa'dan özel veya kamu hiçbir kuruluştan destek almadım.

İlk açıldığında burada sergi salonları, müzayede salonları, açılış okulları, çiçekçiler, resim atölyeleri, fotoğraf stüdyoları yer alıyordu. Zamanla her yer kafelere, barlara dönüştü. Bu dönüşüm bizim irademizle olmadığı gibi tasvip ettiğimiz bir durum da değil.

► **Peki yeniden ilk fonksiyonuna döndürülebilir mi?**

İnşallah. Beyoğlu Belediyemizin katkılarıyla aslına uygun yeni bir düzenleme hazırlığı

içindeyiz. Ahmet Misbah bey ile görüştük. Beğenerek projeyi onayladı. Mülk sahipleriyle de mutabakat sağlandı. Yakın tarihte güzel gelişmeler başlayabilir.

► **Sokağın adıyla ilgili eleştiriler geliyor mu? Gelmez mi? Birileri provoke etmeyi seviyor. Ben, Fransa-Cezayir kıyaslaması yapışa terahini her zaman Cezayir'den yana yapan, gençliğinde de bu mücadeleler içinde olmuş bir insanım. Burası Fransa sokağı değil, Fransız Sokağı ve bu bir düzenleme projesinin adı. Fransız tarzı düzenleme anlamına geliyor. Zira Beyoğlu tarihinde Fransızların önemli yeri var. 1535 yılında Kanuni Sultan Süleyman'ın izniyle ilk büyükelçilik Fransa tarafından açılıyor. Kapitülasyonlarla beraber onlara Beyoğlu'nda geniş imtiyazlar tanınıyor. Daha**

sonra Fransız okulları ve diğer ülkelerin büyükelçilikleri açılıyor. Daimi bir Büyükelçiliğin kurulması sadece yoğun siyasi, stratejik ve ekonomik ilişkilerin kurulmasına değil aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğuna çok sayıda Fransız'ın (levanten) gelip yerleşmesine de zemin oluşturuyor. Ve onlar uzun asırlar içinde Türkiye'li, Türkiye Fransız oluyor. Zamanla ilk kafe, pastane, restoran, sinema açılıyor. İnsanlarımız Batılı hayat tarzıyla Türkiyeli Fransızlar üzerinden bu şekilde tanışıyor. Sultan Abdülhamid Han'ın başmühendislerinden olan Marius Michel de bu sokaktaki binaların yarısını yaptırıyor. Bunlar halen de Fransızların mülküdür. Dolayısıyla buraya o dönemlerin anısına bir eser kazandırmak uygun olacaktı. Beyoğlu ve Büyükşehir Belediye Başkanlarımızın onaylarını alarak

bu projeyi başlattım ve 2004 yılında tamamladım.

► **Şu anda yeni bir kitap veya dizi projeniz var mı?**

En son TRT Türk'e “Dönmenyenler” isimli 39 bölümlük yeni bir belgesel dizimiz yayınlandı. Halen Sonsuz Şükran Köyü'müzle ilgili çalışmalar yürütüyorum. Yönetmen arkadaşımız Orhan Oğuz “Sonsuz Şükran” ismiyle köyümüzde bölgedeki arkeolojik ve mitolojik değerlerden yola çıkarak bir uzun metraj film çekecek. Bu işleri tamamlayıp ben de inşallah seneye bir sinema filmi yapmayı planlıyorum.

► **Yeni bir mimari dönüşüm projesi yürütüyor musunuz? İzmir Basmane bitti mi?**

Yedi-sekiz yıldır sürüyor. Halen çalışmayı yeni belediye başkanıyla sürdürüyoruz. ■